

» Bovendien is ons land vruchtbaar en rijk aan bodemschatten.” PBI begeleidt de gemeenschap sinds 1998.

Wilson vertelde in zijn presentatie dat de begeleiding van PBI nog altijd hard nodig is. “De gemeenschap kan alleen

voortbestaan dankzij de beschermende begeleiding van internationale vrijwilligers van PBI.” Zie ook pagina 4

● INDONESIAË

PBI Djakarta: Ondersteunend hoofdkwartier

TEKST HENK WESSELING

Mascha Koekoek maakt alweer acht maanden deel uit van het PBI team in Djakarta. We vroegen haar naar de werkzaamheden in Djakarta in vergelijking tot andere gebieden in Indonesië.

Mascha Koekoek

“Het werk in Djakarta is heel anders dan in Atjeh en Papua,” vertelt Mascha. “In tegenstelling deze gebieden, waar het vooral om vredeseducatie en begeleidingswerk gaat, hebben we in Djakarta voornamelijk een ondersteunende functie. De stad is namelijk geen conflictgebied, maar wel het hart van de Indonesische maatschappij.”

NETWERK

“Naast administratieve en ondersteunende taken, onderhouden we een uitgebreid netwerk van Indonesische autoriteiten, ambassades en nationale en internationale ngo’s. We volgen zo

op de voet wat er Atjeh en Papua gebeurt. Als vrijwilligers van daaruit naar Djakarta komen, plannen wij afspraken met de ambassades zodat ze daar hun verhalen kunnen vertellen over de mensenrechtensituatie in Papua. Voor ambassades is PBI een betrouwbare bron van informatie, waarvan zij graag gebruik maken.”

FRIENDS OF THE EARTH

“Toch hebben we ook enkele cliënten, waaronder Suciwatti Munir, die onlangs in Nederland was. Suciwatti is de weduwe van de in 2004 vermoorde Indonesische mensenrechtenactivist Said Thalib Munir. Ook begeleiden

we WALHI, de Indonesische tak van Friends of the Earth. Deze organisatie verzet zich onder andere tegen de geplande groei van de palmolie-industrie. De Indonesische regering wil de productie flink verhogen. Bij het vrijmaken van land hiervoor worden vaak de rechten van de lokale bevolking

BEKNOPT

In Indonesië heeft PBI een omvangrijk project met een team van twintig vrijwilligers, verdeeld over vier subteams, inclusief enkele vrijwilligers speciaal voor vredeseducatie. Het team in Djakarta, waar Mascha Koekoek is gestationeerd, heeft ondersteunende taken. In Banda Atjeh zit een subteam dat nu ook te maken krijgt met de verhouding tussen mensenrechten en invoering van islamitische wetten. Het team ondersteunt lokale ngo’s. Atjeh zit in een overgangsfase na het akkoord tussen de onafhankelijkheidsbeweging GAM en de Indonesische regering. Een voormalig lid van GAM, Irwandi Yusuf, is in december 2006 gekozen tot gouverneur van de provincie Atjeh. Voorlopig heeft hij nog te maken met een parlement waarin nationale partijen domineren.

Twee subteams van PBI zitten in Papua voor begeleidingswerk en vredeseducatie. Onlangs verscheen een rapport van Human Rights Watch over de schending van mensenrechten in de provincie Papua. Het Indonesische leger treedt hier op tegen groepen die onafhankelijkheid nastreven. President Yudhoyono liet hierop weten de mensenrechten in het vervolg beter te gaan respecteren.

geschonden. Als de bevolking zich verzet spannen de lokale autoriteiten en de plantage-eigenaren samen, en wordt de leiding van het verzet geïntimideerd en bedreigd met geweld. WALHI ondersteunt de lokale bevolking in Kalimantan, Sumatra en Sulawesi en krijgt zodoende ook te maken met intimidatie. Daarom hebben twee leden van mijn team in februari op uitnodiging van WALHI een reis naar centraal Kalimantan gemaakt, om het werk van PBI aan de autoriteiten daar uit te leggen.”

Op bezoek bij de politie in Kalimantan.

Geen één minuut stilte, maar een leven van strijd

TEKST MORITZ TENTHOFF

COLOMBIA

In december 2005 kwam ik als vrijwilliger voor PBI aan in het kleine havenstadje Turbo, om vanaf daar verschillende gemeenschappen te begeleiden en de mensenrechtensituatie in Colombia te observeren. Het kleine maar drukke stadje, op de grens van Panamá en Colombia, staat bekend als de belangrijkste nationale exporthaven van cocaïne. Bovendien is het sinds 2002 een concentratieplek van gedemobiliseerde paramilitairen. Het straatbeeld bestaat er voor een groot deel uit gespierde, kaalgeschoren jonge jongens, die voortdurend voorbij wandelen.

INFILTRATIE

De afgelopen maanden is er in de nationale pers veel aandacht geweest voor het demobilisatieproces van paramilitairen, dat onder andere door Nederland wordt gesteund. Het proces verloopt nog niet bepaald vlekkeloos. De meeste ex-paramilitairen hebben geen uitzicht op vast werk, de mensenrechtenschendingen zijn volgens organisaties als Amnesty International en Human Rights Watch ook tijdens het staakt het vuren in grote getale doorgegaan, en sinds de demobilisatie zijn er ook weer tussen de veertig en zestig nieuwe groepen verrezen.

Volgens de politieke oppositie hebben paramilitairen zich in de afgelopen jaren geïnfiltreerd in het parlement, de nationale veiligheidsdienst, het hooggerechtshof, het onderwijs, de gezondheidszorg, het leger en de politie. Gek genoeg stellen mensenrechtenorganisaties vast dat de

“Het straatbeeld wordt bepaald door gespierde, kaalgeschoren jongens”

paramilitaire controle in veel regio's totaal is, terwijl hun economische en politieke macht in de afgelopen jaren fors is toegenomen.

PBI

Met het PBI team begeleiden we verschillende gemeenschappen die direct slachtoffer zijn van het geweld van de paramilitairen. Rondom de Atrato ri-

Moritz Tenthoff in Colombia.

vier moesten in februari 1997 duizenden wegluchten voor een - volgens nationale mensenrechtenorganisaties - gezamenlijke operatie van het Colombiaanse leger met paramilitairen. Het geweld van tien jaar geleden is in februari groots herdacht door de gemeenschappen.

VREDESGEMEENSCHAP

De vredesgemeenschap van San José de Apartadó, die sinds 1998 door PBI begeleid wordt, bestond in maart eveneens tien jaar. Een jubileum dat ondanks het vele dat bereikt is ook een trieste kant had. Sinds het bestaan van de gemeenschap zijn er

meer dan 500 mensenrechtenschendingen geweest, zoals illegale arrestaties, roof, intimidatie, vernietiging van eigendom en 190 doden. De gemeenschap houdt vooral het Colombiaanse leger en de paramilitairen hiervoor verantwoordelijk.

HIPHOP

De verhalen over het geweld, de onophoudelijke aanwezigheid van soldaten en de kranten die elke dag vol staan over gevechten, moordpartijen, verdwijningen en folteringen – ik moet ermee leren leven. Gelukkig heb ik veel steun aan de mensen met wie ik samenwoon. Ook het verzet leert »

» me de complexe realiteit begrijpen. Ik laat me inspireren door Luis Eduardo Guerra, die in 2005 volgens de vredesgemeenschap werd vermoord door

het leger, en haal levensenergie uit de krachtige hiphop van de Renacientes uit Cacarica. Zoals men hier zegt: 'Para nuestros muertos ningún minuto de

silencio, sino toda una vida de lucha'. Voor onze doden geen één minuut stilte, maar een heel leven van strijd.

DE SITUATIE IN COLOMBIA

Tien jaar geleden bundelde een groep boeren, die door het gewapende conflict van hun land waren verdreven, hun krachten. Om een manier te vinden die het hen mogelijk maakte terug naar hun grondgebied te keren, zonder dan weer door de ene, dan weer door de andere gewapende groep ervan beschuldigd te worden met de ander samen te werken, vaak met dodelijke gevolgen. Oftewel een manier te vinden om op een waardige manier te kunnen (over)leven zonder continu opgejaagd te worden.

Deze manier vonden zij in het stichten van een Vredesgemeenschap. Mensen die eerst verspreid woonden, besloten

voor hun veiligheid een dorp te bouwen met als basisprincipe dat geen van hen op wat voor manier dan ook, met een gewapende groep samen zal werken.

Ondanks de erkenning van vele nationale en internationale mensenrechtenorganisaties en door het Inter-Amerikaans Strafhof voor de Mensenrechten opgelegde speciale beschermingsmaatregelen, zijn er de afgelopen tien jaar 160 leden van de gemeenschap vermoord. De gemeenschap heeft vele verklaringen afgelegd en bewijzen overhandigd betreffende de daders. De moorden zijn merendeels door paramilitairen, in samenwerking met het leger, gepleegd. Desondanks zijn

alle moorden tot op heden onberecht en onbestraft gebleven.

Jesus Emilio, een vertegenwoordiger van de gemeenschap, merkte op dat ze te maken hebben met een enorm groot monster dat moeilijk te overwinnen is en de grond al veel te veel met bloed doordrenkt heeft, maar dat ze toch hopen eindelijk gerechtigheid en rust te krijgen. In de schilderijen van Brigida - een oude bewoonster van de vredesgemeenschap die een lange geschiedenis heeft van inzet voor gerechtigheid - is deze hoop terug te vinden in de witte duiven die boven trieste beelden van gepleegde misdaden vliegen.

● MEXICO

“Mensen hoop geven werkt inspirerend”

TEKST FEMKE STROOMER

Marjolein van de Water is net terug na een jaar werken in Mexico, waar ze heeft ondervonden dat het werk van PBI zeer noodzakelijk is. “Het was een heftig jaar.”

Marjolein (rechts) in Mexico

‘Ga je naar Mexico om de mensenrechten te beschermen? Hoezo?’ Een reactie die Marjolein meerdere malen kreeg voor haar vertrek als PBI vrijwilliger. Bij Mexico denken de meeste Nederlanders aan vakantie, strand en lekker eten. Mexico is een democratisch land dat braaf alle internationale conventies ondertekent, en zelfs voorzitter is van de mensenrechtenraad van de VN. Toch zijn mensenrechtenschendingen nog aan de orde

van de dag. Marjolein heeft het zelf ondervonden.

VOLKSOPSTAND

“In de deelstaat Oaxaca liep een leraarsstaking uit op een enorme volksofstand. De hele stad was één groot tentenkamp. De bevolking eiste na jaren van onderdrukking dat de gouverneur zou worden afgezet. Wij gingen er heen om een mensenrechtenorganisatie te begeleiden die verslagen van »

» mensen zou optekenen, hoewel we eigenlijk niet in deze deelstaat actief zijn. Ik merkte dat mensen echt hoop hadden dat de situatie nu zou veranderen. Maar een maand later werd ineens het leger ingezet en werd de stad met veel geweld schoongeveegd. En de gouverneur zit er nog steeds.”

AANGIFTE

Een ander probleem dat veel indruk op Marjolein maakte, was de situatie in de indiaanse dorpsgemeenschappen. Vanwege de strijd tegen guerrilla's en georganiseerde drugshandel is er een grote militaire aanwezigheid in rurale gebieden. De organisatie OPIM strijdt tegen misdragingen van militairen. “Kleine kinderen krijgen mitrailleurs op hun hoofd met de vraag aan te geven waar de guerrilla's zitten, vrouwen worden verkracht en bezittingen worden vernield.” Als PBI vrijwilliger ging Marjolein mee met de organisatie die aangiftes opstelden en mensen bewust maakte van de noodzaak om, ondanks de angst, aangifte te doen.

“Het werk in Mexico lijkt nooit op te houden,” zei ze al in de vorige nieuwsbrief. Maar ondanks de lange dagen heeft Marjolein geen spijt van haar besluit om naar Mexico te gaan. “Mensen hoop kunnen geven, werkt motiverend. Ook al is het maar een minidruppel op een enorme gloeiende plaat.”

LOBBYEN

Een belangrijk deel van het werk van het Mexico team bestaat uit lobbyen. “In het begin was ik best zenuwchtig

Francisco Cerezo, wiens broer Antonio vastzit, met Spaanse PBI-ster Pilar. Mexico stad, okt. 06

bij het lobbywerk,” vertelt Marjolein. “Je zit tegenover hooggeplaatste regeringsleiders en je moet diplomatiek te werk gaan. Maar toen ik merkte dat het hoofd van de federale politiemacht nog veel zenuwachtiger was dan ik, besefte ik dat ons werk invloed heeft. Ik kreeg door hoe het machts-spelletje werkt en begon het lobbyen echt leuk te vinden.”

MEXICOPLATFORM

In Nederland gaat Marjolein daarom door met lobbyen. “Mexico staat niet op de politieke agenda en er is weinig communicatie tussen de verschillende organisaties die zich er mee bezig houden,” zegt ze. Daarom wil Marjolein wil een Mexicoplatform opstarten voor deze organisaties, om samen een vuist te kunnen maken.

DE SITUATIE IN MEXICO

In juli 2006 waren er verkiezingen in Mexico. Dit ging niet zonder slag of stoot. De strijd ging tussen de linkse kandidaat López Obrador en de kandidaat van de zittende partij Felipe Calderón. Toen Calderon als winnaar werd uitgeroepen, bestond het vermoeden dat er

was gefraudeerd. Dit zorgde voor grote sociale onrust en onvrede. De bevolking riep om hertelling van de stemmen. Uiteindelijk werd er alleen een steekproef gedaan en kwam Calderon aan de macht. De nieuwe president wil met harde hand de binnenlandse onveiligheid

bestrijden. In februari 2007 is het nationale veiligheidsplan in werking getreden. Alleen al in de staat Guerrero zijn 5000 militairen gestationeerd. Deze militarisering is bedoeld ter bestrijding van criminaliteit maar resulteert ook in onderdrukking van de bevolking.

De Nepal training: Eljo in 't Hout was erbij

“Op 23 januari was het zover. Dertien nerveuze, maar zeer gemotiveerde mensen vanuit de hele wereld (onder andere Zuid-Afrika, Canada, Frankrijk, Australië, India en de Verenigde Staten) kwamen bijeen in Delhi om een training te volgen ter voorbereiding van vrijwilligerswerk voor PBI-Nepal. In december was ik na een uitgebreide procedure uitgenodigd om de training te volgen. Zo zou ik meer te weten

PBI. Vervolgens werden we meer ingewijd in het werk van PBI-Nepal, de huidige situatie in Nepal en concretere informatie over het werk wat gedaan moet worden. Er waren gast-sprekers uitgenodigd, waaronder iemand van een groep die geholpen wordt door PBI-Nepal. We leerden over Nepal, over culturele verschillen, stressmanagement, groepsprocessen, vredesinitiatieven, netwerken, politiek analyseren en nog veel meer.

“Ik heb 12 vrienden van over de hele wereld gekregen”

komen over het werk van PBI-Nepal en door mezelf en drie trainers beoordeeld kunnen worden op mijn bekwaamheid om het werk te doen.

De training begon algemeen, met een uitleg over het werk en de pijlers van

Na tien dagen hadden we een diepgaand idee van wat het werk inhoudt en de dilemma's en uitdagingen die het met zich mee brengt. Daarbij, en ook zeer belangrijk, heb ik in tien dagen twaalf vrienden van over de hele wereld erbij gekregen. Een paar dagen na de training kreeg ik te horen dat ik uitgenodigd ben om vanaf het najaar aan de slag te gaan voor PBI-Nepal!”

Eljo in Nepal

De PBI training in Nepal

Jack van Luytelaar, vrijwilliger in Guatemala: “In het diepste van mijn ziel ben ik een anarchist”

Naam: Jack van Luytelaar (55)
Woonplaats: Den Bosch
Beroep: Boekhouder
Functie binnen PBI: sinds 2003 penningmeester, sinds december 2006 vrijwilliger in Guatemala

“Een aantal jaren geleden ben ik met PBI in contact gekomen via Marian Janssen, bij wie ik Spaanse lessen volgde. Zij had een jaar in Guatemala en Colombia gezeten namens PBI en ik was erg onder de indruk van haar verhalen. Als financiële man deed ik al vrijwilligerswerk, maar toen dat stopte en PBI iemand zocht, heb ik niet lang hoeven nadenken.

Werken voor PBI sluit aan op mijn verleden als dienstweigeraar. Hoewel

mijn motieven tegen geweld wat minder zwart-wit zijn geworden en wat minder zijn gestoeld op bepaalde politieke dogma's, is de basis hetzelfde gebleven. Geweld roept tegengeweld op, en teveel geweld leidt onvermijdelijk tot explosies. Het is in mijn beleving haast een natuurwet.

In het diepste van mijn ziel ben ik een anarchist. Maar wel een hele brave en aangepaste. Ik geloof in het recht op zelfbeschikking, in het goede van de mens en in de maakbaarheid van de samenleving. Mensen bestempelen mij zodoende soms als een utopist of een idealist. Maar zonder die roze bril zou ik niet kunnen functioneren. Ik heb het nodig als referentiekader om onbevangen met

anderen om te gaan, en ik wil ook anderen die vrijheid bieden.

Sinds ik voor PBI actief ben, heb ik uitgezonden willen worden. De afgelopen jaren heb ik hiernaar toegewerkt door Spaanse lessen te volgen in Zuid-Amerika. Dat ik nu uitgezonden word, zie ik als de vervolmaking van een levenscirkel. Alsof ik terug ben in mijn dienstweigeratijd. Na vijfentwintig jaar boekhouden en drie kinderen door de puberteit te hebben geholpen, is het nu tijd voor wat anders.”

Jaime Rofina, vrijwilligerswerving en steunnetwerk “PBI laat cliënten hun doelen nastreven”

Naam: Jaime Rofina
Leeftijd: 45
Woonplaats: Utrecht
Beroep: Dierenarts aan de Universiteit van Utrecht
Functie binnen PBI: sinds 2001 vrijwilligerswerving en steunnetwerk

“Ik ben met PBI in contact gekomen in 2001. Mijn toenmalige partner was al actief voor PBI en we hadden samen het idee om een keer uitgezonden te worden. Ik heb in die tijd een training gedaan om uitgezonden te worden naar Indonesië.

Binnen PBI help ik bij het werven en trainen van nieuwe vrijwilligers. Zo ben ik aanwezig bij de informatiedagen en bezoek ik het Indonesië-platform zo regelmatig mogelijk. Verder help ik met internationale trainingen die gegeven worden aan vrijwilligers voordat zij uitgezonden worden, en ik huisvest regelmatig trainers en gasten.

Ik ben vrijwilliger bij PBI geworden omdat de werkwijze mij erg aanspreekt: ruimte creëren zodat nationale mensenrechten- en milieu-

organisaties op een geweldloze manier hun werk kunnen doen. Doordat de vrijwilligers van PBI de taal en de gebruiken van het land leren en op die manier in contact staan met de bevolking, zijn zij echt op de hoogte van de problematiek die in een land speelt. Het feit dat PBI niet paternalistisch of belerend optreedt, maar cliënten op hun eigen manier hun doelen laat nastreven, maakt dat ik me alweer zes jaar voor PBI inzet.”

SPACE FOR PEACE

9 juni houdt PBI Nederland haar Jaardag bij Amnesty International in Amsterdam. Omdat PBI 25 jaar bestaat pakken we het grootser aan. Thema is de bescherming van mensenrechten in conflictgebieden. We hebben twee PBI cliëntorganisaties uit Mexico en Nepal uitgenodigd en PBI veldwerkers om over hun praktijkervaringen te vertellen. Het programma met interviews, beeldmateriaal en een klein debat vult de middag, we sluiten af met live muziek en een borrel. Uitnodiging en programma volgen. Bij mooi weer kunnen we de tuin benutten.

E-NIEUWS VAN PBI NL

PBI NL verspreidt elke twee maanden nieuws per mail. Dit nieuws vertelt over het reilen en zeilen van PBI in Nederland en zal zodra de nieuwe website klaar is (eind juni) ook internationaal nieuws en links naar de website bevatten. U kunt zich hiervoor aanmelden via infopbi@antenna.nl.

AGENDA

- **9 juni:** Jaardag Space for peace PBI Nederland bij Amnesty International in Amsterdam van 13.30 - 18.00
- **29 - 30 juni en 1 juli:** Oriëntatietraining voor projectvrijwilligers
- **21 september:** Start campagne 'Give peace a change' - Vredesmissies zonder wapens- van NEAG, EIRENE en PBI NL (meer informatie volgt)
- **13 oktober:** Informatiedag van PBI Nederland over ons werk en uitzending

VACATURES: WEBREDACTEUR

Wij zoeken zo spoedig mogelijk een webredacteur die ons bij de nieuwe site gaat ondersteunen. Ben je ongeveer vier uur per week beschikbaar voor PBI, heb je enige kennis van de technische kant van sites en interesse in deze klus? Meer informatie via infopbi@antenna.nl.

TENTOONSTELLING 'PBI 25 JAAR'

De tentoonstelling 'PBI 25 jaar' geeft een goed beeld van het werk van PBI met veel foto's en Nederlandse teksten. Het zijn 10 papieren panelen van 60 x 180 cm die gemakkelijk op te hangen zijn aan muur of plafond (dubbelzijdig). Op de Jaardag zullen ze bij Amnesty staan, in de zomer in de bibliotheek in Assen. De tentoonstelling kan geopend worden met een spreekbeurt van een oud-vrijwilliger. Graag willen we deze tentoonstelling op zoveel mogelijk publieke plaatsen laten zien. Weet u nog een goede plek? Laat het ons weten via het kantoor.

CONTACTADRESSEN

Guatemala

Pim van Sambeek, 025-2216467
email: pvs@antenna.nl

Mexico

Marjolein van de Water, 06-48375535
email: mexico-eurorep@peacebrigades.org

Indonesië

Janine Tijhoff, 06-47988344
email: janine_pbi@hotmail.com

Colombia

Esther Vink, 06-33984132
email: essievink@yahoo.com

Nepal

Jet van Haitsma, 06-16498221
email: infopbi@antenna.nl

Steunnetwerk

Kantoor: 020 - 4200331
e-mail: infopbi@antenna.nl

DONATEURS

Donateurs die hun contributie niet automatisch laten overmaken ontvangen bij deze nieuwsbrief de acceptgiro voor uw steun in het jaar 2006.

U kunt PBI ook machtigen voor een jaarlijkse automatische overschrijving. Wij danken u hartelijk voor uw bijdrage en hopen zo allen een steentje te kunnen bijdragen aan een rechtvaardigere wereld!

Ook extra giften, legaten of steun in de vorm van vrijwilligerswerkzaamheden zijn van harte welkom.

IN HET VELD

Indonesië
Mascha Koekoek
(mei '06 - mei '07)

Colombia
Roos Stringer
(februari '07 - augustus '08)

Indonesië
Tessa de Ryck
(februari '06 - augustus '07)

Colombia
Katja Noordam
(september '04 - september '07)

Guatemala
Jack van Luijtelaar
(januari '07 - januari '08)

Colombia
Moritz Tenthoff
(november '05 - mei '07)

Mexico
Marjolein van de Water
(februari '06 - februari '07)

Nepal
Eljo in 't Hout
(augustus '07 - maart '08)

COLOFON

De PBI nieuwsbrief is een halfjaarlijkse uitgave van Peace Brigades Nederland voor donateurs, fondsen en andere belangstellenden.

PBI Nederland kantoor

Nieuwe Herengracht 29
1011 RL Amsterdam
020 - 4200331, 06 - 16498221
infopbi@antenna.nl
www.peacebrigades.nl

Hoofd- en eindredactie:

Cariene Joosten
Redactie: Femke Stroomer,
Henk Wesseling, Jet van Haitsma
Inge Horstmeier, Bertine van Hövell
Vormgeving: Suggestie & illusie
(www.illusie.nl)